

La situació del corb a l'illa de Menorca

Félix de Pablo Pons

El corb (*Corvus corax*) és una au sedentària que es pot veure amb relativa freqüència a l'illa de Menorca. Els adults solen ser territorials tot l'any, mentre que els immadurs i adults no reproductors s'agrupen en esbarts, sovint molt nombrosos, durant una part de l'any. Aquesta situació pot provocar que, després d'una observació ràpida i poc precisa, es pugui determinar que es tracta d'una espècie abundant i en situació de conservació favorable. Aquesta conclusió precipitada seria del tot incorrecta.

Malgrat que la presència d'una població de corbs és una situació

normal, atesa l'estreta relació existent entre aquesta espècie i àrees amb importants activitats agrícoles i ramaderes, no hi ha censos històrics que mostrin dades objectives sobre la mida de la seva població, com tampoc estudis parcials sobre algun aspecte de la seva biologia. Només hi ha dades parcials preses al camp al llarg dels darrers vint anys, que suggereixen que la població de corbs de l'illa de Menorca ha sofert un descens en els darrers temps.

Les dades més concretes disponibles sobre la població reproductora provenen dels anys 2009 i 2010, en què es detectaren 40 parelles territorials, però la falta de dades quantitatives anteriors impossibilita fer-ne comparacions. Es distribueix al llarg de tota la superfície insular, tot i que s'aprecia una major concentració en el centre i nord-oest de l'illa.

Per establir un territori utilitzen amb més freqüència els barrancs, amb un 37,5%, seguits de roquissars/penyals interiors, amb un 25%, i penya-segats costaners amb un 20%. Els níus situats a arbres i en substrats artificials són els més escassos, amb un 12,5% i un 5,0%. Els substrats artificials emprats han estat una torre de comunicacions i una pedrera de marès abandonada.

Sembla que existeix una alta disponibilitat de llocs de cria adients no ocupats, tant a roquissars/penyals com a boscos. Les taxes reproductores altes i la important activitat agrícola i ramadera semblen indicar que l'aliment no és en l'actualitat un factor limitant de la població. Una distribució reproductora aleatòria, baixes densitats reproductores (distribució explicada per variables lligades al grau d'humanització del terreny) i una alta disponibilitat d'aliment podrien indicar que la població es troba modificada a causa de la persecució humana. La important presència de verí en els camps i l'alta mortalitat per electrocució a esteses elèctriques de mitjana tensió podrien ser-ne algunes de les causes.

El marcatge d'immadurs amb emissors de ràdio ha permès determinar que la població immadura es concentra en esbarts que arriben a ser bastant grans, de fins a 200-300 aus, que es desplacen periòdicament per la superfície insular aprofitant els recursos disponibles, gra i fruits a l'estiu-tardor, i restes de caronya a l'hivern. La seva gran fidelitat a llocs concrets podria provocar la falsa impressió que hi ha una gran població o una població escassa, segons on es duguin a terme les observacions sobre la densitat de l'espècie. Per això és important ser prudent i utilitzar tècniques adients per censar correctament la població immadura.

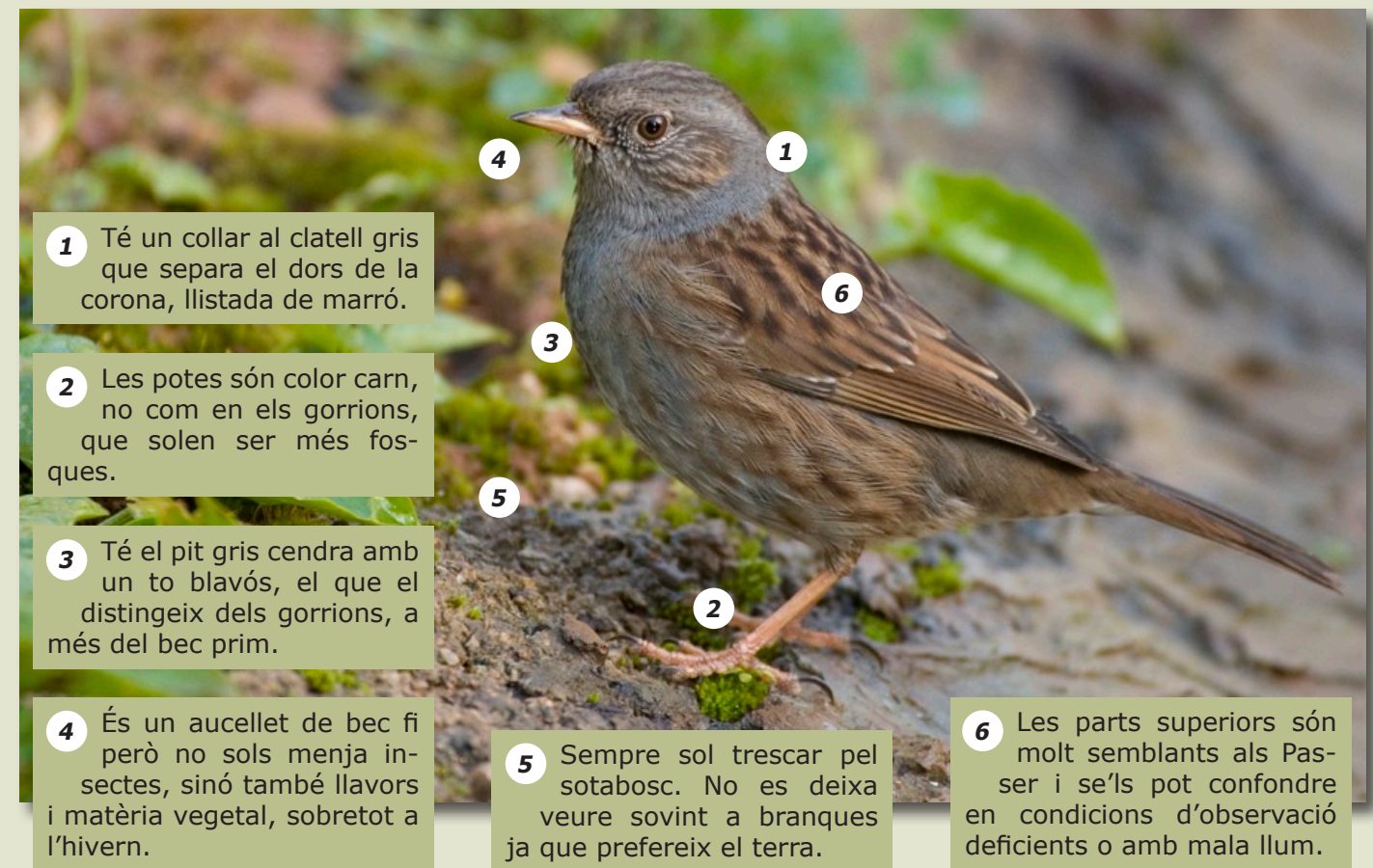

DAVID GARCÍA

I aquí, què hi veus?

Què ens diuen els detalls de la imatge sobre aquest aucell?

Per **Pere J. Garcias**

1 Té un collar al clatell gris que separa el dors de la corona, llistada de marró.

2 Les potes són color carn, no com en els gorrions, que solen ser més fosques.

3 Té el pit gris cendra amb un to blavós, el que el distingeix dels gorrions, a més del bec prim.

4 És un aucellet de bec fi però no sols menja insectes, sinó també llavors i matèria vegetal, sobretot a l'hivern.

5 Sempre sol trespasar pel sotabosc. No es deixa veure sovint a branques ja que prefereix el terra.

6 Les parts superiors són molt semblants als Passer i se'ls pot confondre en condicions d'observació deficientes o amb mala llum.

Xalambrí, *Prunella modularis*

Ja hi tornam a ésser! Una altra vegada ja som a l'hivern. I, aprofitant l'avinentsa, avui parlarem d'un aucellet molt discret i mal de veure: el xalambrí.

Començarem pel nom científic i anirem complicant-nos la vida. *Prunella* és un diminutiu de **prunus**, la pruna, en llatí. Què fàcil per a nosaltres que parlem català!. Com ja sabreu, quan es fa referència a una fruita, flor, mineral o el que sigui aplicat a un ésser viu és pel color. Així es podria traduir com l'aucell del color de la pruna. De quin color? De la de tota la vida: violat-granat fosc. Però qui hagi vist mai un xalambrí no recordarà que tenguim aquest color per enlloc. Doncs se suposa que, realment, el nom és una derivació de **brunella**, és a dir, de color bru o marró. Ara començam a anar! Bé, tenim un au-

celló bru, si més no de l'esquena, i **melòdic**, per *modularis*. Això de melòdic és un poc exagerat ja que té un cant aspre i bastant agut. L'antic nom genèric *Accentor* era més fidel a la realitat, ja que ve del llatí **accentio**, és a dir, so persistent i pesat.

El nom balear de *xalambrí*, especialment eufònic, és d'origen menorquí per metàtesi de **xamerlí**, **sibi-lí** i tots ells de **Sibil-la**, és a dir profetessa, aplicat a les aus de crit agut com el mil-lenari cant del judici final. Potser Sibil-la prové de *sibilar*, xiular?

Està essent dur però hem de continuar. En català és *pardal de bardissa*, nom bastant adient ja que a primer cop d'ull pot semblar un *Passer* i, sovint, es mou pel sotabosc de les bardisses. En castellà

no se compliquen la vida i adapten el gènere antic i els dona *acentor común*; en gallec li diuen *azulenta común* pel color gris blavós del pit; en portuguès *ferreirinha*; en francès *accenteur mouchet* (petit, però també podria venir de l'antic verb *mucher*, amagar-se); en anglès tenen una certa polèmica, ja que el nom tradicional era *dunnock* (aucell marró) però el nom oficial és *hedge sparrow*, talment com en català i no tothom està d'acord en acceptar-ho; en alemany és *heckenbraunelle*, aucell bru de les bardisses, molt semblant al neerlandès *heggemus*, pardal de bardissa; i en italià és *passera scopaiola*, pardals del matolls. Ja per acabar, en basc li diuen *tuntun arrunt* i sembla que és el nom únic per a aquesta espècie i no té traducció sinó xalambrí comú. •